

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

Előfizetési árak:			
Helyben.		Vidékre küldve:	
Egy évre . . .	10 kor. — fill.	Egy évre . . .	16 kor. — fill.
Fél évre . . .	5 . . .	Fél évre . . .	8 . . .
Negyed évre . . .	2 . . . 50 .	Negyed évre . . .	4 . . .
Egy óra . . .	1 . . .	Egy óra . . .	70 .
Egyösszám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**

Felolós szerkesztő: **Itj. MÓRICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasabos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden 4 fillér.

Hajduszoboszló ünnepe.

A derék hajdu város örömmünnet ült a tegnapi napon. A kerület szeretett országgyűlési képviselője, Kovács Gyula tartotta meg beszámolóját s ez a beszámoló össze volt kapcsolva a Kossuth-kör diszes új épületének fölavatásával meg népgyűléssel, mely tiltakozását fejezte ki ama fölháborító merénylet ellen, mely az amugy is súlyos véradót még súlyosabbá, valóban elviselhetetlenné tenni törekszik. Az ünnepély fényének emeléséhez a derék lovas hajduk osztatlan lelkesedése mellett nagyban hozzájárult a Kossuth-párti képviselők nagyobb számban megjelenése az ünnepélyen. Apostolként jelentek meg a lelkes honatyák a derék hajduk között, hogy ékes szavakkal plántálgassák a függetlenség örök eszméit ezrek meg ezrek szívébe, hogy buzdítsanak lankadatlan kitarításra, erős küzdelemre most, midőn már legszentebb jogainkat fenyegeti a veszedelem.

Osztozott Szoboszló szép ünnepében Debreczen, Bősörmény, Nánás Hadház és Nádudvar is, melyek küldöttségekként képviseltették magukat s egyhangu lelkesedéssel csatlakoztak a népgyűlésnek a véradó emelése ellen tiltakozó határozatához.

Isten áldása legyen Bocskay németet kergető hős vitézeinek utódain! Erősítse őket a küzdelemben, melyet hazánk függetlenségéért folytatnak, az az egyetértő lelkesedés, melynek tegnap oly szép megnyilatkozásával találkoztunk.

Ma midőn általános a vád, mely a magyar népnek a közügyekben való közönyösségéről panaszol, igazán jól esik látnunk az érdeklődésnek és lelkesedésnek ilyen fényes tanubizonyosságát.

Előre hajduk! Ha Bocskay, Bethlen, Rákóczy lobogóit diadalra tudták vinni őseitek, tudjátok ti is diadalra vinni azt a szent zászlót, melyre hazánk szabadsága, függetlensége van ragyogó betűkkel fölírva. Nektek, kik mindig légelől valátok, midőn védni kellett meglámadott jogainkat, ősi alkotmányunkat, az első sorban van helyetek most is a küzdelemben,

Előre hát hajduk!

Ünnepnapja volt tegnap, vasárnap a szomszédos nagy Hajduvárosnak H. Szoboszlónak. Kettős ünnepet ült ennek a derék városnak polgársága. A kerület népszerű és szeretett országgyűlési képviselője Kovács Gyula tartotta meg beszámoló beszédét és ezzel az alkalommal kapcsolatosan avatták fel a függetlenségi és 48-as érzelmű polgárok áldozatkészsége folytán létesített új és diszes otthont, a Kossuth kört.

Ebből az alkalomból több országos képviselő jött le a hajdutestvérék közé, hogy személyes jelenlétükkel tegyenek bizonyosságot arról, mennyire tisztelik, becsülik őket a szoboszlói követet, Kovács Gyulát és mily fontosságot tulajdonítanak annak, hogy a szoboszlói kerület derék, hazafias polgársága visszatért a régi zászlóhoz, a Kossuth lobogóhoz és ismét egybeolvadt az anyapárttal, a függetlenségi és 48-as Kossuth párttal.

A vendégképviselők: Tóth János az országos párt alelnöke, Papp Elek, Gál Sándor, Kubik Béla, Leszkay Gyula, Bakonyi Samu, Rákosi Viktor, Benedek János, Pichler Győző, Uray Imre szombat este érkeztek Szoboszlóra, hol nagy küldöttség várta őket.

Az országos képviselőkön kívül a szoboszlóiak ünnepén részt vettek Debreczenből is számosan, továbbá H.-Bősörmény küldöttsége Sóvágó Gábor vezetése mellett, H. Hadház küldöttsége Weszprémy István és Simon Károly vezetése mellett, H.-Nánás küldöttsége Brassay Károly vezetése mellett, a nádudvariak, a kabaiak küldöttsége Dobi Sándor vezetése mellett.

A beszámoló beszéd d. e. 10 órakor kezdődött. A Bika szálloda előtti óriási piac tért elfoglalta az ezrekre menő hallgatóság.

A képviselőket megérkezésükkor viharos, hosszan tartó éljenzésekkel fogadták, majd mikor elfoglalták helyeiket az emelvényen előlépett Kovács Gyula a kerületrajongásig szeretett képviselője és nagy figyelem között tartotta meg beszámoló beszédét.

Néhány nappal mult egy éve — monda, — hogy az önök szeretetéből megbízásból helyen az országházában elfoglaltam. Az egy év leteltével választóim iránti kötelességemnek tartom, hogy az első ülészak lefolyásáról, habár annak eredménye silány, önöknek beszámoljak. Engedjék meg azonban, mielőtt ezt tenném, rámutassak a mai napnak jelentősége, hogy először van alkalom itt üdvözölhetni az országos párt nagynevű tiz tagját, kik azért jöttek el ide, hogy azt a kapcsol, benső viszonyt, mely a mult évben az én megválasztásommal kifejlődött még szorosabbá fűzzék, bensőbbé kapcsolják.

Másik jelentősége, hogy itt üdvözölhetjük a varmegye minden kerületének képviselőjét és küldöttségét és végül harmadik jelentősége a mai napnak az, hogy a függetlenségi és 48-as Kossuth párt nem hajléktalan többé. E hajlékot senki és semmi ellen nem emelték, emelték csupán azért, hogy a nagy eszmék, az ország függetlenségének kivívására ott, abban a helyiségben összpontosuljanak.

Áttér ezután az első ülészak lefolyásának ösmertetésére. Mint már említém — folytatja a beszédét, — az első ülészak silány volt és csekély eredményeket ért el. A kormány jövőtől legnagyobb része vakációzással telt el. Elintézte az országgyűlés a felirati javaslatot. Az országos függetlenségi párt remek memorandumban tárta fel az ország bajait, de a többség elvetette. Elintézte a költségvetést. Felhatalmazást nyert a kormány a bevételek behajtására és kivételére. Hogy a behajtást pontosan és lelkiismeretesen eszközözi, azt szomorúan tapasztaljuk, alaposan működik az adóprés. Elintézte a varmegyei pénztárak államosítását ezzel ugyan nem nagy eredményt ért el. Annyit csupán, hogy jövőben az adót nem a varmegyei pénztárba, hanem az adóhivatalba fizetjük.

A tétlenség, a vakáció alatt azonban a függetlenségi és 48-as párt dolgozott. Ott van az országos ünnep, Kossuth születésének 100-ik évfordulója.

Az önálló vámterület kivivása érdekében nagy mozgalmat indított. A kormányról, még azok is, kik 4 év előtt hozsánnával fogadták, ma azt tartják, veszedelmes az országára.

Hogy ez igaz, bizonyítja az, hogy a miniszterelnök az 1899. XXX. t. cz. félremagyarázza, csüri csavarja és azt állítja, hogy 1907-ig nincs joga az országnak az önálló vámsorompókat felállítani. Veszélyes magatartást tanusít a kormány a nemzetiség kérdésében. Napról napra érkezik hír, hogy a nemzetiségek a magyarokat meggyalázzák és a kormány nem tud, nem akar sohasem elégtételt szerezni. A kvótát törvénytelenül emelte erőre.

Mindez indokolta teszi a a harczt a kormány ellen, de indokolta teszi a függ. párt harczt, hogy a kormányt lehetetlenné tegye, a póttartalékosokról szóló törvényjavaslat, melyet ugyan a függetlenségi párt magatartása folytán kénytelen volt a kormány visszavonni, de a konzekvenciát nem vonta le, nem mondott le, görcsösen ragaszkodik pozíciójához, sőt heterjesztett egy újabb katonai javaslatot, mely az előbbiél is veszedelmesebb.

Ujabb vér és pénzdát követel ez a javaslat a nemzettől. A nemzet hoz áldozatot, ezt is megadná, de kinek, hiszen nemzeti hadseregnek nyoma sincs. A függetlenségi párt ez ellen a javaslat ellen végsőig fog küzdeni.

Ezután áttért a pártviszonyok ösmertetésére. Ott van a kormánypárt, melynek egységét folyton hangoztatják. Nos hát ez az egységes kormánypárt több elemekből áll. Van ott agrárius, merkantilista, kleriká-

lis és tudja az ég miféle. Egy ilyen pártnak szervezete egészséges nem lehet.

Ott van a másik párt: a néppárt. Azt a fenséges szót: nép, méltatlanabban, jogtalanabban egy párt sem bitortta, mint, ez a párt. Ez a párt mindig felfelé tekint. Bécs és Róma szolgálatában áll, onnan várja és kapja utasításait.

Végül ott van a függetlenségi és 48-as Kossuth párt. Ez a párt híven, lelkiismeretesen teljesíti kötelességét. Jobbjövőjét ettől a párttól várja a nemzet, ez a párt lelkesedéssel fáradhatatlanul küzd, dolgozik azért, hogy Magyarország önálló, független legyen. Végül köszönetet mondott választóinak és buzdító, lelkesítő szavakat intézett hozzájuk, hogy ezután is híven tartsanak ki a Kossuth zászló mellett. A beszámolót tapsal és eljenzéssel jutalmazták, melynek lecsillapulta után **Tóth** János az országos függetlenségi párt alelnöke intézett lelkes és meggyőző beszédet az egybegyűltekhez.

Az országos függetlenségi és 48-as Kossuth párt nevében és megbízásából jelentünk meg — kezdte szavait **Tóth** — mi itt tizen, hogy átadjuk a párt üdvözlését. Háláját, köszönetét nyilvánítja a párt, hogy ez a kerület visszatért kebelünkbe és mikor ezt tolmácsolom, egyúttal a párt nevében bizonyosságot teszünk arról, hogy Kovács Gyulánál érdemesebb embert nem küldhettek az országhozba.

Majd attér az ország helyzetére. Önállóságunktól, szabadságunktól meg vagyunk fosztva, közgazdaságunktól ki vagyunk fosztva, alkotmányunk papiros foszlányokra van szaggatva, minden jogunktól megvagyunk rabolva. Sohasem mándott igazabbat a költő e szavaknál:

A nagy világon e kívül
Nincsen számodra hely...

Magyarok vagyunk a határig, de meg itt sincs helyünk. Az oláhok, a tótok vakmerően bantanak. Nincs kormány, mely torkukra forrassa a szót, a gyűlöletes hangot. Az osztrákok kizsákmányolnak bennünket. A magyar türelmes, nem tesz semmit-sőt széthuz, egymással veszekszik, nem gon, dolja meg, hogy az egységben van az erő. Ha összetartana, nagy dolgokat tudna teremteni. — Sohasem volt nagyobb szükség az összetartásra mint most. Tartsunk is össze, mert csak így lehet az ország boldog és független.

Ujra háláját és köszönetét tolmácsolta a párt nevében, hogy visszatértek az anya párt kebelébe és kérte őket, továbbra is tartsanak ki elveik és méltó derék képviselőjük mellett.

Uray Imre volt a következő szónok. Üdvözlését hozok Önöknek Rákóczy fészkeiből, Beregvármegyéből, a Beszkeidék alól, hol őseink e hazaföldjére léptek. Üdvözlését hozok Rákóczy népétől Boeskyai hű hajduinak. Az elhangzott beszédek után neki csak pár szava van. A magyar vért, pénzét áldozza a nagy molochnak Bécsnek és jutalma az, hogy megkorbácsolják és daczára ennek kezét nyal, nem mi, hanem az a nyomorult bélpoklos kormány párt. Ez nem elég, még több pénzt és véráldozatot követelnek. Ezután rámutatott arra, hogy mindent Bécs kedvéért tesz a kormány és a király is ennek kedvez. Végül kijelentette, hogy a párt legerélyesebben tiltakozni fog az újabb pénz és véráldozat hozatala, az ujonczjutalék felemelése ellen.

Ezután **Magyar** Imre a h.-szoboszlói

függetlenségi és Kossuth-párt egyik tevékeny tagja lépett az emelvényre és a következő határozati javaslatot ajánlotta elfogadásra.

Határozati javaslat.

A h. szoboszlói választó kerületnek 1902. november 9 én tartott népgyűlése mély felháborodással értesült a kormány által az ujonczjutalék emelése tárgyában benyújtott javaslatok tartalmáról és a nemzet ellen tervezett merényletről. Ennek visszavonása iránta képviselőházhoz teliratot intéz és hasonló határozat hozatala céljából a többi választókerületet is megkeresi.

A határozati javaslatot helyesléssel fogadták el.

Ezután **Bakonyi** Samu képviselő jelent meg az emelvényen. Betegen jöttem ide — kezdte nagy figyelem között beszédét — de nem is csoda. Olyan idöket élünk, melyekben a magyar ember lelke mély keserűséggel telik el. Nem csoda, ha csüggedés szállja meg a harcosokat is, nem csoda ez, hiszen minden fáradozás daczára nem tudjuk a nemzet többségét öntudatra ébreszteni. Eljöttem ide önökhöz, hogy átadjam Debreczen polgárainak üdvözlését hogy válvette készüljünk a nagy harcra melynek küszöbén állunk.

A nemzet 67 óta súlyosabb, valeságosabb napokat nem élt, mint most. Elöttem szölök már kifejtették a mai súlyos helyzetet, 35 év óta vagyunk odakötte azoktól, kiktől folyton gyűlöletet, szidalmakat hallunk.

A király szíve melegebben dobog annak az osztrák államnak érdekei iránt, mint az ő hűséges magyarjai iránt. Tanácsadói nem mondják meg, nem világosítják fel és hogy az igazi helyzetet feltárnák, a helyett lemondásra tanítják a nemzetet, törvényhozási művekkel ámitják a népet, bolondítják a felséget. Amikor alkudozások közepette elszegényedik, a nemzet koldusbotot nyomnak a nép kezébe, ugyanakkor végzetes, vakmerőséggel követelik a nemzetet emelje fel a veradót. Ebben a helyzetben, ha csüggedő lélekkel ide jövünk önök közé, erőt akarunk meríteni, hogy az ország tartáhatatlan helyzetének megváltoztatásáért tovább küzdhessünk, emeljék faltiltakozó szavukat járják be az egész országot tiltakozásuk.

Fogadják el az imént felolvasott határozati javaslatot, értse meg a kormány, hogy ennek a nemzetnek türelme fogytán van. Utótt a 12-ik óra és ha elhangzott ez, a nemzet öntudatra ébred és elseper mindent ami útjába kerül. Hangoztatják azt a vádat, hogy a függetlenségi párt izgat. Nem habozom kimondani, elfogadom ezt a vádat és nyíltan hangozatom, hogy pártom feladatának tartom, hogy izgasson, mikor ilyen kormány kezében van az ország. Adja Isten, hogy ennek az izgatásnak eredménye is legyen.

A nagy tetszéssel fogadott lelkes beszéd után **Rákosi** Viktor a nánási kerület szerezte követé szölött. Éjjel érkeztem ide és a vonatból kitekintve mindenfelé csend és nyugalom uralkodott, csupán egy-egy pász-tortüzet láttam. Eszembe jutott, milyen szerencsés most a magyar. Alszik és ilyenkor elfelejti bánatát, szenvedéseit. Ilyenkor a rab is szabadnak érzi magát, a magyar pedig álmodik a régi, elmúlt dicsőségről. Miután átadta a testvér nánási kerület választóinak

üdvözlését, feltárta ő is azt a szomorú helyzetet, melyben élünk. Az ő ösmert elmés, szónoki tudásával bizonyította be, hogy a magyar király csak fogalom, mert az soha sincs köztünk, ha elisjön Pestre pár napra, akkor még a vizet is Bécsből hozzák utána. Összetartásra buzdította a választókat és ő is ajánlotta a határozati javaslat elfogadását.

A népszerű és legrégebb hajdu követ **Papp** Elek szölött ezután. Az ő ösmert lelkes, szívhez szölő szavaival tárta fel azt a siralmas helyzetet, melyben az ország van, rámutatott a kormány büneire, bebizonyította, hogy a kormány mit sem tesz, csupán ígér és hazudozik.

Benedek János a h.-bösszörményiek jeles és népszerű követé beszélt ezután. Nehéz a helyzetem azok után a fényes beszédek után, melyek itt elhangzottak. Ezekben a beszédekben ami összes törekvésünk kifejezésre jutottak.

De azért szólnom kell, hogy örömmel adjak kifejezést a felett, hogy a hajdukerület követéi mindnyájan egy zászló alatt jelentek meg itt. Azt mondták szónokaink: a haza veszélyben van! Kossuth Lajos is mondtotta ezt és mikor szavai elhangzottak és 200000 embert kért, mint az eskü hangzott el: Megadjuk! Igen megadtak, mert a haza megmentéséről, szabadságunkról volt szó és ezért mi készek vagyunk vér és pénzáldozatot hozni. Most is kérnek 22 ezer ujonczot és 100 millió költséget. Ha a haza olyan veszélyben lenne, hogy ezek megmenthetnék és ha azok a magyar hazáért, a magyar alkotmányért küzdenének, meghoznák az áldozatot, de ez csak annak a hatalomnak növekedésére szolgál, mely ezt az országot elnyomja és a mely miatt a haza tényleg veszélyben van.

Tovább már nem bírjuk a terheket, az ország el van szegényedve, a nép érzi a nyomort az egész országban, mert minden teher a nép vállaira nehezedik. A függetlenségi párt igyekszik, fárad, hogy a terhektől megszabadítsa a népet, de örekvése kárba vész a kormánypárt azon magatartása következtében, melyet mindennek, csak szabad elvünek nem lehet mondani. Lathatjuk nálunk a megalkuvást kereső politikát, melyet Széll Kálmán honosított meg. Ő mindenkinek szolgálatot tesz, azoknak is, kikkel még szóba sem állhatna.

A kis tisztviselők fizetésének emelését mi megsürgöttük, a kormány elnöke megígérte, hogy még ez évben beterjeszti az erre vonatkozó javaslatot, ígérését nem tartotta meg, ehelyett a fontos javaslat helyett beterjesztette a póttartalékosok behívásáról, az ujonczjutalék felemeléséről és még más javaslatokat, de ezt nem terjesztette be. — Nem tette a Ház elé azért, hogy esetleges obstrukció esetén a függetlenségi párt háriítsa az ódiomot, ő miattuk nem tárgyalhatta a ház, pedig hát tudja mindenki, hogy ez nem igaz, mert hiszen be sincs terjesztve a javaslat.

Ilyen raffineriával igyekszik a kormány elhomályosítani a függetlenségi pártot. De hiszi, hogy senki sem ül fel a rágalmaknak. Felháborodással utasítja vissza azt a vádat, hogy a függetlenségi párt szolidáris Széll Kálmánnal. Hogy ez nem más, mint rágalom, bizonyítja e jelenben folyó harc, melyet a párt még nagyobb erővel fog folytatni az ujoncz javaslatoknál.

A képviselők közül még **Pichler** Győző beszélt lelkesen, meggyőzően, mely után **Ádám** János pártelnök bezárta a gyűlést.

Karácsonyi és Ujévi ajándéknak

Tisztelettel

Harth Gusztáv

a legtökéletesebb fényképek **Harth Gusztáv műtermében készülnek** Ugyszintén ajánlja a t. cz. tisztviselő uraknak **arcképes igazolványhoz** szükséges fényképeket a legelőnyösebb árban.

fényképész. **Debreczen, piac-utca 34.**

A gyűlés befejezése után a képviselők kísérvé az ezrekre menő polgárságtól, az ujonnan épített Kossuth kör épületébe mentek, hogy tanai legyenek a kör felavatási ünnepélyének.

A kör helyiségében Oláh Miklós kör-elnök hazafias beszéddel mutatott rá arra, miért gyűltek egybe, majd Balthazar Dezső lelkész mondott gyönyörű hazafias felavató beszédet.

A felavatási ünnep után az új körhelyiség tágas termeiben 500 terítékű társas ebéd volt, melyen felköszöntöket mondtak Szathmáry Mihály, Tóth János, Sóvágó Gábor, Kovács Gyula, Wessprémy István, Kubik Béla, Uray Imre, Papp Elek, Lengyel Imre, Rákosi Viktor, Benedek János, Fekete Sándor, Bakonyi Samu és még számosan.

A társasébd a legjobb hangulatban az esteli órákig eltartott, mikor is a vendég képviselők hazautaztak.

Az ünnepségekről a következő táviratokat küldték szét.

Polczner Jenő képviselő

Szeged.

A mai napon Hajdu Szoboszlón egybegyűlt szabadság szerető hajduság ezrei az önálló vámtérület mellett tüntető Szegednek hazafias üdvözlését küldik. Egyszersmind tiltakozásukat fejezik ki az egész ország előtt egy újabb veradó javaslat benyújtása felett.

Ádám János
pártelnök.

Polczner Jenő képviselő

Szeged.

Boeckay népének lelkes gyűléséből üdvözljük legnagyobb magyar városunk hatalmas tiltakozását.

Tóth, Papp, Kubik, Leszkay, Gál, Pichler, Rákosi, Uray, Bakonyi, Benedek, Kovács képviselők.

Kossuth Ferencz pártelnök

Szeged.

Kovács Gyula képviselőnk beszámolója és Kossuth körünknek felavatása alkalmából a h.-szoboszlói választó kerület és Hajdúvármegye minden részéből egybegyűlt polgárság lelkes üdvözlését küldi Nagyságodnak, mint pártunk nagynevű, kitűnő vezérének.

Ádám János pártelnök,
Oláh Miklós körelnök.

Eötvös Károly felolvasása.

A joghallgatók segítő egyesülete tegnap, vasárnap délután 5 órakor tartotta meg az egyesület és az alakítandó jogakanémiai kör javára hirdetett felolvasó estélyét. A Bika szálló dísztermét a legszebb, fényes közönség töltötte meg, tanuságul annak, hogy az ifjuság vállalkozásának mindenkor kész pártfogója s hogy a rendezők a műsort is a legszerencsésebben állították össze. De hiszen Eötvös Károly, az aranyos kedélyű, mély humoru és nagy tudományu elbeszélő, a kit Debreczen közönsége eddig csak műveiből ismert mint elbeszélőt, a nagy jogász jött a kis jogászok segítségére: ennek a vállalkozásnak tehát lényesen kellett sikerülnie.

A Magyarai testvérek zenekarának Rákóczy indulója után Ifj. Ozory István a joghallgatók segítő egyesületének elnöke nyitotta meg a felolvasó estélyt, jelezvén an-

nak célját, s üdvözölvén a díszes közönséget, s a közreműködőket. Utánna Pirkler Ernő jogász szavalta el szépen lendülettel Kiss Józsefnek tűzek című versét.

A kis Wessprémy Andor — kit már jól ismer a debreczeni hangverseny látogató közönség, Berlin Sándorné urnő kísérete mellett játszott el egy Serenadot s a Hubay Csárda — jelenetek közül a 5-ik számot; — a szünni sem akaró tapsok után pedig a Magyarai banda élire állott hegedűjével, s néhány nagyon szép régi magyar nótát játszott el.

Kun Béla olvasta fel azután három szép versét, s fűzött eddigi babérjaihoz egy friss levelet.

Altalános taps és éljenzés közt lépett a felolvasó asztalhoz **Eötvös Károly**. Azt hisszük, hogy az a meleg fogadtatás, a melyben a debreczeni közönség és jogász ifjuság részesítette Debreczennek és a fiataliságnak ezt az ősz, de fiatal kedvű barátját — csak fokozta jó kedvét, lelkének jóleső derűjét, mert oly közvetlen, mély humoru és bölcs beszélgetést, mint a minővel végtől-végig lekötötte a figyelő, az élvező hallgatóságot még tőle is ritkán hallottunk.

Nem felolvasást, „beszélgetést” tartott a Bakonyról, a bakonyi királyi vadászokról. Elmondta, hogy keletkezett az „udvorigi regis” intézménye az Árpád királyok korában, kik voltak a királyi vadászok, minő küzdelmeik voltak a szomszéd nagybirtokok egyhazi és világi urakkal, hogy maradt fent a szent gaáli királyi vadászok ősi, nemzeti intézménye 1847-ig, miként történtek a királyi vadászatok, kik és hogyan szállították a bakonyi vadakat minden év végén a királyi udvarba, hogy fogadták őket rendszerint Bécsben a király udvarában, s mily nehézséget okozott nekik Bécsben a német nyelv nem tudása, e végből az érintkezés céljából neveltettek egy-egy gyermeket, kik közül egy volt kiképezve a későbbi pénzügyminiszter — s hogy szűnt meg az egész intézmény 1848-ban, mikor a vadászokból honvédek váltak, s Jelasich horvátjaival szemben teljesítették a honvédelmet — s végül, hogy miként várják a szent gaáli királyi vadászok azt a boldog kort, a mikor majd nemzeti királyaink asztalára ismét nagy örömmel szállíthatják az évi feudumot.

Eötvös Károlyt dicsérni gyöngye a mi tollunk, mint egyszerű napi krónikások csak azt irhatjuk meg, hogy a közönség lelkesedéssel, buzgón és a legnagyobb figyelemmel leste a páratlan elbeszélő minden szavát, s az a derűs, nyugodt világnézet, a mely az Eötvös egész lényét a legnagyobb melegséggel ragyogja be, betöltötte a terem minden zugát, a hallgatóság szívét és lelkét. Oly őszinte szeretettel és hálával meg alig tapsoltak Debreczenben, mint tegnap Eötvös Károlynak.

Szabó Margit kisasszony, társadalmunk dédelgetett kedvence, énekelte el bájosan, tiszta csengő hangon — előbb Stahl Richárd „Szivem bálványa” című dalát, majd engedve a viharos tapsoknak Dessauer „Bo-leró”-ját, elbájolva énekevel hallgatóit, Zádor Ervin discret zongora kísérete mellett. A figyelmes rendezőség, a tisztelők és jó barátok gyönyörű csokrai egész özönével hullottak a kisasszony elé, méltóbb helyet nem is találhattak volna.

Ifj. Ozory István elnök köszönő zár- szavaival ért véget ez a minden ízében pom-

pás estély, a mely ugy a szereplőknek, mint a jogász ifjuságnak feltétlen dicsőséget — s a jótékony célra is szép eredményt hozott.

D. E.

Délutáni levél.

(Makó Lajoshoz.)

Az egyik budapesti ujságból olvastam a következő hirt:

Dankó Pista beteg. Az országos nevű dal-költő ismét nagybeteg. Fővárosi és vidéki barátai mozgalmat indítottak, hogy súlyos anyagi helyzetén segítsenek. — Zilahy Gyula, az aradi színház igazgatója legközelebb előadhatja Dankónak A halász szeretője című darabját, a jótékony-célú előadás jövedelmét a költő kapja. Szegeden is mozgalom indult meg Dankó érdekében. Ott a színtársulat rendez Dankó estét, melyre Pósa Lajos és több fővárosi író is lerándul.

Eddig az érdekes hirecske. Erre vonatkozólag volna néhány szavam tekintetes, kedves igazgató uramhoz.

Ha jól tudom, a Dankó Pista darabját, mely egyébként szép nótáinál fogva is érdekes, kedves darab, igazgató uram is előadatta már odaelő Szegeden és hitem szerint nem kárhoznék el, ha most itt Debreczenben is bemutatná „A halász szeretőjét” a beteg Dankó Pista gyámolítására.

A beteg népdalköltő iránt bizonyosan a debreczeni színházat látogató közönség is tanusít annyi szeretetet, annyi részvétet, hogy zsufolásig töltené a színházat, amely előadásnak a jövedelméből azután jutna a beteg költőnek is.

Én azt hiszem, hogy a kedves igazgató uramat a színügyi bizottság sem pirongatná meg, a sajtó sem csufolná ki, a közönség sem vetné meg, de még maga a jó Isten sem verné meg ezen jóságáért.

Őszinte tisztelője

Paulus.

NAPI HIREK.

Jánosi Zoltán beköszöntője.

Ünnepe volt tegnap a debreczeni ev. ref. egyháznak. Ekkor iktatták hivatalába a nagytemplom új papját nt. Jánosi Zoltánt.

Már 9 óra előtt zsufolásig megtelt a nagytemplom. Ott láttuk egyházi és világi kitűnőségeinket teljes számban. A hívők ezrei örömpesve várták azt a percet, midőn színről-szinre látják s hallhatják új lelkipásztorukat.

A 37-ik és 235-ik dicséret elének- lése után megjelent a szószéken Já-

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyóhoz” Debreczen, főtér, a városházzal szemben.

Ajánlja az ártalmatlan növényi anyagokból készült s kipróbált jó hatású **Dr. Borsos-féle HAJSZESZÉT**, mely megóvja a fejbőrt az el- korpásodástól, megszünteti a hajhullást, a hajvégek megtörését s szétszakadását, a haj elmolyosodását. Megszünteti mindféle haj- betegséget s ezért mint óvszer is melegen ajánlható. **Nem rontja a haját**, sőt annak növesét elősegíti s a haját **dussá, sűrűbbé teszi**. Kis üveg ára 1 kor. nagy üvegé 2 kor. Azoknak, kik a hajszesznek nem barátai, ajánlható a fentihez hasonló hatású s jósaú **Dr. Borsos-féle Hajkenőcs**, melyből kis tegely 1 kor. nagy tegely 2 kor. (2)

nosi Zoltán s buzgó, szívből jövő imádság után eszmékben gazdag, irányjelölő beszédet tartott Máté ev. XXII. r- 21 v. alapján, melyben feljeggette a lelkipásztor kötelességeit s megmutatta azt az utat, melyen haladni fog társadalmi és egyházi téren. Hirdetni fogja — ugymond — az Isten kegyelmét s a Krisztus igazi békességét. Marad ezután is az, a ki volt. Tudja, hogysok s nehéz megpróbáltatás vár reá, de ha százszor eltapossák, százegyedíkszer is fel fog kelni s kezébe ragadja a zászlót, melyre az igazság van felírva. Mint igazi állampolgár s hithű, igazi kálvini keresztyén akar élni. A gyönyörű beszéd áhitattal hallgatta a közönség s már e beköszönő beszédből meggyőződött, hogy Jánosi Zoltán méltó dicsekedése leendő egyházunknak mindenha s a nagy ösöknek minden tekintetben méltó utóda leendő.

Istentisztelet végeztével az egyháztanácssteremben gyülekeztek a presbyterium tagjai, hol az új lelkészt előbb főt. Kiss Áron püspök, majd Simonffy Imre főgondnok üdvözölték melegsavakban, mikre Jánosi Zoltán válaszolt, kijelentvén, hogy egyházáért, annak javáért, igazságos érdekeiért munkálkodni, harcolni kötelességének ismeri. Adja Isten, hogy a választott uton sikerrel haladhasson s több babért arasson, mint fövisset!

A műpártoló egyesület

A „Debreczeni Műpártoló Egyesület“ válsztmánya és igazgatósága a legnagyobb buzgósággal készíti elő a 19. évi megnyíló tárlat ügyeit. — Az országos képzőművészeti társulattól a mai napon érkezett értesítés szerint — a tárlatra küldött képek közül eddig már mintegy 140 dbot, a szobrok közül 12 dbot, fogadott el és választott ki a képzőművészeti társulat zsürije, — a mely műtárgyakhoz még mintegy 50–60 fog még ezután beérkezni.

Bakos Tibor a társulat debreczeni igazgató helyettese pedig a köztünk élő művészeknek mintegy 30 db. új képét vette át a tárlatra.

A megnyíló képkiallítás azonban nemcsak e kiállítandó műtárgyak számánál, hanem azok művészi becsét tekintve is — miután legjelesebb festőink és szobrászaink képviselve lesznek — felül fogja mulni az eddig városunkban volt összes tárlatokat. —

A kiállító művészek közül eddig öten jelezték az igazgatóságnak, hogy a megnyitásra lejönnek. Tiszteletükre és a megnyitás megünneplésére a vernissage napján, 1. hó 19-én este 8 órakor az Angol királynő szalodában társas vacsorát rendez az egyesület, melyre aláírásokat elfogad Mihalovics Jenő társulati pénztáros, a főtéren levő gyógyszerárban.

Ipartestületek és az önálló vámterület.

Budapestről irják nekünk, hogy annak a mozgalomnak, mely az önálló vámterület mellett az országban folyik, az iparosok erős lendületet adtak. Az ország összes ipartestületei tudvalevőleg a múlt hónapban Nagyváradon tartott országos gyűlésükön egyhangulag elhatározták, hogy az önálló vámterület érdekében felirnak a képviselőházhoz. A feliratot tegnap nyújtották át gróf Apponyi Albert képviselőházi elnöknek. A kellően megokolt feliratot gróf Zichy Jenő országgyűlési képviselő, Thék Endre kongresszusi elnök és Gelléri Mór az Országos Iparegyesület igazgatójából álló küldöttség adta át a képviselőház elnökének.

A főreáliskola új tanára.

A beteg Beczner Frigyes főreáliskolai tanár helyére, ki most huzamosabb tartózkodásra fűrdőre utazott, a miniszter dr. Falusy Bélát nevezte ki. Az új tanár már megkezdte működését.

Mozgalom az alsó nyirvidéki vízlecsapoló társulat visszaélései ellen.

A debreczeni gazdaközönség népes közgyűlést tartott tegnap délelőtt 1/2, 12 órakor a függetlenségi kör tanácstermében, a mely gyűlésen a vízlecsapoló társulathoz a g a z d a k ö z ö n s é g e t közelről érdeklő visszaélései kerültek elkeseredett megvitatás alá. Hallatlan a jogtalanságnak és visszaélésnek azon özőne, melyet a gazdaközönség idáig a vízlecsapoló társulat részéről el szenvedett és még mai napig is elszenved.

A gazdaközönség elhatározta, hogy választott egyének által képviselteti magát a társulati közgyűlésen. Képviselőit meg is váasztotta saját kebeléből. Öt pusztá birtokossága együttvéve 10 választott képviselőt küld a közgyűlésre, a kik azután a társulat további visszaélései ellen kérlelhetetlen harcot fognak indítani.

Kinevezés.

Lukács László pénzügyminiszter Czegledy Kálmán díjjalan számvevőségi gyakoronokot a debreczeni pénzügyigazgatóságához díjjas gyakoronokká nevezte ki.

A koldus hagyatéka.

Mesébe illő eset történt a napokban Bercsényi-utca 69. sz. házban. — Itt lakott ugyanis a városzerte ismert koldusasszony az öreg Seres Eszter egy kollegájával. A koldulás ugylátszik, jól jövedelmezett, mert tisztességesen éltek és csinos szobában laktak. Pár nappal ezelőtt mindketten betegek lettek s röviddel utóbb egy napon haltak meg. Lakásukat a rendőrség vette zár alá. A leltár átvételénél egy kendőben 80 korona 92 fillért találtak, meg egy 100 koronáról szóló takarékpénztári könyvecskét. Vagyonát testvérei öröklék, kik már jelentkeztek is a hagyatéka átvételére.

Iparos segédek szakrajz tanfolyama.

Tegnap délelőtt nyitották meg ünnepeles az iparossegédek szakrajz tanfolyamát a főreáliskolában. A megnyitón a gyöngélműködő Dobiecki Sándor képviselő helyett Fazekas Sándor igazgató elnökölt. Az iparosaink érdekében alakult hézagpótló tanfolyam előadásait a mai napon már megkezdte. Tanárai lesznek Nádasdy Dániel reáliskolai tanár, Kabai máv gépész mérnök és Kajári állami mérnök.

Egy fiatal asszony elhunyt.

Általános rézzvétet keltett Geldberger Dávidné sz. Löblovits Ilka korai és váratlan elhunyt. A fiatal 36 éves asszony ösmeretes volt nemes lelkűségéről, jó szívről. A szegényeknek, elhagyatottaknak igazi gyámolítója, segítője volt. Csendsben, szerényen gyakorolta a jótékonyt. A múlt héten kis gyermeknek adott életet és eközben több napi szenvedés után elhunyt. Temetése örüsi részvét mellett tegnap délután ment végbe. Férjén és 6 kis gyermekén kívül nagy rokonság gyászolja a tragikus halállal kimult nemesszívű családayát.

Az ipartestület betegsegélyző pénztára.

Az ipartestület betegsegélyző pénztára tegnap délután végleg megalakult. Az iparossegédek érdekeiknek higgadt megfontolással alakították meg a maguk részéről is a bizottságokat és a választott bíróságokat. Igazgatósági tagok lettek: Strack Ádám, Menyhárt Sándor asztalosok, Balogh István ács, Szabó Endre, Hegedüs József és Rákli István szabók, Erce Sándor karpitos, Török János, Borsi István kőművesek, Varga László könyvkötő, Tóth Imre, Major József cipészek. Póttagok: Ligacs Ágoston, Szajkó Géza asztalosok, Pampola Ferenc szabó, Borsi Lajos karpitos, Bokor Mihály, Csathó Gábor cipészek. Felügyelő bizottsági tagok: Szeberényi Dezső asztalos, Besz István szabó, Tokai István ács. Póttagok: Szendrei István ács, Szárits Márk nőszabó, Ticz Dezső szabó. A választott bíróság tagjai: Kutron Miklós asztalos, Biró István asztalos, Kiss József ács, Schwarz József paszomántos, Borsi Imre asztalos, Kövesdi Lajos szabó. Végül a munkabérnk minimumát állapították meg a segédek.

Dalestély.

A Szent László Dalegylet Debreczenben 1906. November hó 15. én azaz szombaton este a Margit Fürdő disztermében Kovács Károly eyleti karnagy vezetése alatt saját pénztára javára tánccezal egybekötött Dalestélyt rendez. A dalestély kezdete este 8 órakor. Belépti jegyek ára személy-jegy 1 kor, v0 fil. Család-jegy ára (mely 3 egyén belépésére jogosít) 3 korona, (1 frt. 50 kr.) Műsor: 1. Nyitány, a zenekar által, 2. „Őszi idő“. Fehérvártól, énekl: a dalegylet. 3. Felolvasás. „Hogyan fogtam én törököt.“ Nagy Vilmos kegyes rend. főgymn. tanár ár tartja. 4. „Jaj, be hangos a becsali“. Fővenyessi átiratából énekl: a dalegylet, 5. „Búcsú“. Beleznay Antaltól, énekl: a dalegylet. 6. „Komoly szavalat“. Előadja: Tóth Ferencz ur. 7. „Vékony haja van a piros almának“. Huber Károlytól, énekl: a dalegylet. 8. Rákóczy-induló. Hubertől. Zenekar kíséretével előadja: a dalegylet. a műsor után tánc következik.

Városi cselédpénztár Debreczenben.

Az egész országban minden vonalon megindult a mozgalom a cseléd- és illetve munkás segítő pénztárak felállítása céljából Hajdúvármegyében már megindult a mozgalom olyan irányban, hogy a pénztárakat minden városban és községben felállítsák. Debreczen város illetékes intéző körei pedig tegnapra hirdettek értekezletet a városháza nagytermében, ahol is megjelent Puky Gyula főispán és ez ügyek elő-adója Király Gyula gazdasági tanácsos. De az érdekelt közönség nem képviseltette magát olyan nagy számmal. —

Első debreczeni házi kenyér sütőde.

és Widder Sámuel ur bodega-üzletében Piacz-utca 75. — Sütőde: Hatvan-utca 61 sz. alatt. — **Figyelmeztetés.** Kérjük a kenyereinkben látható „Első debreczeni házi kenyér“ czimkére figyelni.

Van szerencsénk a n. é. közönséggel tudatni, hogy a legjobb hírnévnek örvendő **Első Debreczeni Házi Kenyér** sütésünk eladását f. hó 9-én azaz vasárnap reggel megkezdjük. — **Eladási hely:** Simonffy-utca (vassátrak) 1-ső szám.

hogy az értekezlet megtartható lett volna. Elhalasztották tehát november 18-ára: a mikor is az értekezlet a városbába kis tanácsstermében lesz megtartva, miután a nagytermet a képkiallítás elfoglalja.

A teleföntitok megsértése.

A teleföntitok a mai büntetőtörvénykönyvünkben eddigelé semmikép sincs megvédve. A levéltitok, a távirattitok megsértésének megtorlásáról gondoskodik a törvény, de a teleföntitok megvédésére eddig nem gondolt senki. Erre a hézagra mutat rá most a Jogtudományi Közlönynek egy figyelemre méltó cikke. A cikkíró rámutat, hogy a telefonos beszélgetés manapság mint közlési mód sokkal fontosabb már a levélnél, táviratnál is és hogy a legfontosabb közérdek, a kereskedelmi, a család és a magánérdek megköveteli a törvényes körülhatárolást. A cikksorozat konkrét javaslatot is hoz a pragrafus konstruálására. E szerint az a telefon hivatali alkalmazott, aki a központban idegen telefonbeszélgetést célzatosan meghallgat vagy arra másnak módot nyújt, vagy azt, amit hallott, mással közli: elköveti a teleföntitok megsértését. Megsérti a telefon titkot az a magánember, aki az idegen telefonba arra való apparátussal bekapcsolja magát és így kihallgatja a beszélgetést. Súlyosabban minősül az eset, ha az így megtudott beszélgetést az illető károsítására használják fel. A büntetőjog küszöbén álló módosításánál az igazságügyi kormány bizonyára ki fogja ezek után terjeszteni figyelmét a büntetőtörvény e jelenlegi hézagának betöltésére.

Hajtóvadászat a savóskuton.

Tegnap a debreczeni vadásztársulat 100 hajtóval és 43 vadász részvételével nagy hajtóvadászatot rendezett a savóskuton. Terítékre került 38 nyul, 3 öz és 5 róka.

Bűnügyi főtárgyalások.

November hó 11-én Kedden: Dávid Imre ellen, magán okirat hamisítás vétsége, Szanner Dániel s társa ellen g. o. s. t. sértés vétsége. Müller Mária s társa ellen, lopás büntette. November hó 12-én Szerdán Nagy S. János ellen, hatóság elleni erőszak büntette. Kovács Gáborúé ellen gond. o. emberölés vétsége. November hó 13-án Csütörtökön Bakonyi Elemér ellen lopás büntette, Verbovszki Joachim ellen uzsora vétsége, Molnár János ellen, lopás büntette. November hó 14-án Pénteken Tóth Szőke István ellen, lopásbüntette Popovits Gyula s társa ellen, párviadal vétsége ugyan az nőp még az I-ső tanács előtt Weisz József ellen, mag. okir. ham. büntette Antal József társa ellen, lopásbüntette Feldman Andor ellen, lopás büntette Kaminár Zsuzsánna ellen, lopás büntette Ösz. Varga Juliánna ellen, lopás büntette.

Orgyilkos támadás a morodi jegyző ellen.

A Moroda község jegyzője: Lele István ellen intézett orgyilkos támadás nagy izgalomban tartja Moroda község lakosságát és az egész borosjenői járást, hol a véres szenzációk most napirnden vannak. Borsos Béla dr. borosjenői kórházi orvos ma ujjal megkísérelte eltávolítani a golyót a sebből, de nem sikerült. A súlyosan sérült jegyző állapota ennélfogva még mindig igen aggasztó. A borosjenői csendőrség az aradi kirendeltséggel a legnagyobb erélyvel folytatja a nyomozást, bár eddig még eredménytelenül. Eddig is már számosan vannak letartóztatva a község gyanus suhanczai közül, de az

igazi bűnöst, az orgyilkos támadás tettesét — úgy látszik — még nem sikerült elfogni. A községben sok helyen tartottak ház kutatást. Különösen szigorúan vizsgálják a fegyvereket, revolvereket, keresik az orgyilkoságnál használt fegyvert. Borsos Géza, a borosjenői főszolgabíró a nagybeteg jegyző helyettesítésére vonatkozólag már intézkedett. Felgyógyulásáig Lázár Gyula terno-vai jegyző fogja helyettesíteni Lele Istvánt.

A Békési Prima házi kenyér sütőde

részére Dr. Szalay Béla orvos ur által kiállított „Bizonyítvány” elolvasását ajánljuk t. olvasóinknak.

A szerencse olyan, mint a lidércz.

Az emberek gyarlósága abban tünik ki, hogy a szerencsésüket egész életükön át ott keresik — a hol nem alálják. A szerencse olyan, mint lidércz, maga mutatja meg magát, csak észre kell venni. De aztán meg is kell fogni, a meddig a fénye világít, addig kell kaparni utána. A legutóbbi sorsjátékban a legnagyobb nyeresemény, a 600000 koronás jutalom, a Wolf Hugó bankháza által eladott $\frac{1}{2}$ beosztású sorsjegyre esett és így ezen legszerencsésebb fölarusító egyszerre nyolcz szegény embert tehetett boldoggá. A hova a szerencse egyszer be tette a lábát, ott jó ideig meg is szokott maradni, kísérelje meg tehát mindenki a szerencsésjét és rendeljen osztálysorsjegyet Wolf Hugó bankházában, Budapest, Bálvány-utca 10. Az új tervszerinti, 5000 nyereseménnyel szaporított XI. sorsjáték első osztályának huzása már 1902. évi november hó 20. és 21-én tartatik meg. A sorsjegyek ára: egy egész 12 K., egy fél 6 K., egy negyed 3 kor., egy nyolcad 1 K. 50 fillér.

A budapesti Bogdány S.

osztálysorsjegy elarusító cég mai hirdetését t. olvasóink különös figyelmébe ajánljuk, a cég mesés szerencséséről ismeretes, mert nála huzták ki a 602.000 koronás főnyereményt, két ízben 400.000 koronát, két ízben 200.000 koronát, két ízben 100.000 koronát és számos kisebb főnyereményt fizetett ki a cég ügyfeleinek.

SZÍNHÁZ.

Virágfakadás. — Parasztbecsület.

Murai Károly bájos vigjátékát telt ház nézte végig és jó hangulatban tapsolta a szereplőket, kik közül Krémer, Pataki és Csige Ilonka ismert művészetekkel játszottak s kivált az utóbbi rászolgált az elismerésre üde, finom játékával.

Egyébb érdekessége is volt ennek az előadásnak. Pénteken este mutatkozott be Györffy Mari-ka a Martha szerepében. Egyetlen alakításból nehéz egy színésznőt megítélni, plane annyira ismert és kivált műkedvelőktől agyonjátszott szerepben. Ha műkedvelő lenne Györffy Mariska, nagyon megdicsérenők bátor föllépéséért. Öntudatos játékaért, melyen a lampionnyoma sem látszott, továbbá, hogy szerepét pontosan betanulta és hibátlanul elmondotta. De ha úgy tekintjük, mint egy elsőrangú vidéki színház színésznőjét, akkor hibáztatnunk kell először is maszkjáért, mely éppen nem öregasszonyos, továbbá tulzott játékaért, a mely mindent kielez, hangsúlyoz, átmeneteket nem ismer. Kezdő színésznőnek ez különben rendes hibája, valamint a szertelen gesztikulálás.

Egyébként, mint mondtam, egyetlen alakításból végreles ítéletet nem alkohtunk, várjuk a folytatást.

(—s—c.)

A vigjáték után megcsendültek a „Parasztbecsület” nyitányának hangjai. Mascagninak ezen világraszóló operája, vagy mint a zeneesztétikusok nevezni szeretik, tragikus operetteje egyike azon műveknek, mely cselekvényének operákban szokatlan rohamos fejlődése, aztán meg az egyházi és nagyon is szenvedélyes világi motívumok váltakozása miatt több színezést követel meg, mint a mennyit a tegnapi előadáson hallottunk. Így a „Szcilliana” tempója elnyújtott volt, ellenben a templom előtti chorálé nagyon is gyors.

Általában a karénekek azok, a melyeknél megfelelőbb tempót szerettünk volna. A magánszereplők közül Áldor Juliska Santuzzája és Karacs Turidduja játék és ének tekintetében teljesen kielégítő volt. Santuzza románca és Turiddu bordala volt az opera fenyőpontja. Mezei Alfioja Santuzzával énekelt duettejében tulságosan heroikus volt, belépőjét a fúvólások karával jól adta elő. Lola csabdalát az oboa mellékthemájának sikerült elnyomnia.

Mindenesetre dicsérendő az, hogy ezt a nehéz operát mégis elég jó előadásban mutatták be nekünk. Simandy karmester érdemes munkát végzett s reméljük nem soká kell várunk egy újabb opera előadásra. (Sz.)

Csókon szerzett vőlegény.

Néhai való jó Szigeti Józsefnek köny szökött volna a szemébe örömeben, ha látja, milyen őszinte jó kedvvel tudnak még mindig mulatni az ő ősi, naiv és mégis oly kedves vigjátékán. Egymást váltják az új irányok, impresszionizmus, naturalizmus, szimbolizmus és még egy néhány izmus, amivel meg kell ismerkedni a mai színházlátogató közönségnek s mégis ha igazán, szívből akar mulatni, visszamenekül a Szigetiék naiv, egyszerű, de talpig magyar, derűs világába. Csak az a kár, hogy előbb őt is dívatba kell hozni Pestn s csak azután jövünk rá mi is, hogy az ő darabjait még mindig lehet élvezni. Pesten egy istenadta tehetségű színész, Fedák Sári fedezte föl a Vigszínház publikumának és azóta a huszonötödik előadást is elérte mindig telt ház előtt. Nem kell hozzá nagy merészség, hogy mi is néhány telt hazat jósolhassunk, látva azt a pompás jó kedvet, melylyel közönségünk a darabot fogadta.

Nekünk nincsen Fedák Sarink, de van azért olyan színésznőnk, aki rátermett erre a szerepre. Áldor Juliska adta Ábrai Irént; olyan verével, oly lelkesedéssel játszott s a mit eddig nála nem tapasztaltunk, annyi vídám, pajkos ötlettel tudta kiszínezni a szerepét, hogy magával ragadta a közönséget s ezzel lelket öntött a többi szereplőbe is, kik közül ellenállhatatlan humorral játszott Krémer, Havasi Szidi és Nagy Dezső, a ripacsbanda három derék személyesítője. A többi szerepek Sebestyén, Pataki, Farkas Béla, Csige Ilonkánál voltak jó kézben. K. Hegyi Lili egy dalával érdemelte ki a közönség tapsait. Örömmel látjuk, hogy organuma mily szépen fejlődik, Hangja egyre tisztább és iskolázottabb lesz, haladása szinte meglepő.

A rendezés és diszletek ellen sincs kifogás. Azt hisszük, ez a darab, mely bőven ad mulatni valót a karzatnak, de a földszint közönségét sem hagyja hidegen, még vonz néhány telt hazat. Megnézését jó szívvvel ajánljuk.

(s—c.)

A délutáni előadások.

A vasárnap délutáni előadások, tegnap is meggyőződhattünk, nem méltok ahhoz a programhoz, melyet Makótól hallottunk. Pongyolák, előkészületek és gondatlanok. A tegnapi előadáson meg nagyon is meglátszott, hogy Makó távol van. Nincs itthon a macska, ugrálnak az egerek. Mert másképp nem magyarázhatjuk meg, hogy a szereplők annyi figyelmet sem gyakorolnak a közönség iránt, hogy rendesen kiöltözködjének. Az meg épen megbotránkoztatott mindenkit, hogy egyik másik szereplő nem a könségnek, hanem bizonyos kiszemelt helyekre játszott. Hahnel Aranka legkomolyabb jeleneteit nevette el egy kiszemelt helyre. Nem a közönségnek, hanem minden jelenésében afélebizonyos helyfelé játszott. Diszkrétebb viselkedést várunk és több figyelmet a közönség iránt.

Divat.

Őszi és téli kabátok.

Az idei szezonban a bő és szabadon lobogó kabátok és köpönyegek viseltetnek leginkább. Ujtitást alig találunk a faconban, háromnegyed hosszúságú paletotok, széles gallérral vagy három-négyszeres kocsigallérral. A disz, paszomán és salatjaból való csik. A taffota szintén kedvelt a diszítésnél, nemkülönben a különféle applikációk. Az ujjak pagoda- vagy tulipán-alakuak. A boleroszerű basque-kabátok ujjai mutatnak eredetiségére, amennyiben könyökig szűkek. A könyöktől a kézfejig azonban kiszélesednek és mindkét oldalon el vannak vágva, úgy, hogy a kézfejre boruló rész egy ék alakú. A bolerót különben széles, sztrahan matrózgallér díszíti, mely szegélyezésben egészen az övig halad. Divat az övet lehetőleg meiyre tenni, hogy az alaknak hosszabb dereka legyen.

A ránczok elrendezése szintén igen különböző a kabatoknál és paletotoknál, a melyek erősen ivelt alsó részük miatt serpentin-alakuak, a közepén azért többnyire tollránczczal vagy két ellentétes ránczczal készülnek. A német és angol divat különös újdonság gyanánt említi fel a derékban rövidre készített, gallér nélküli kabátokat, melyek sálszerűen gomboltatnak át. Az egyszerűbb modelleket elütő színű tűzések díszítik, melyek egyenes vonalakat, íveket vagy aranybeszkeket képeznek.

Szövege az őszi felöltőknek durva lazan szövött szürke bweed, hasonló az egy idő óta divatos férfi esőköpönyegek szövetehez. Mintája sötétszürke alapon fehér fénylő pont, melyet igen finomra mosott és kártolt gyapjuból szőnek az alapszálak közé. A pontok nagyságuk szerint sűrűbbek és ritkábbak. Vannak például mintak, ahol a pontok oly nagyok, hogy az aranyosság kedvéért 5—7 cm. távolságra esnek egymástól. Nem tartozik a ritkaságok közé az ugyan-csak szürke színű, hosszú szálú cibeline kelme sem, melynek mintázatát keskeny fehér csíkok képezik.

A rövid szörme-bluzokon a gallér gyakran mas szörmeből, vagy sargás guipüreből készül, mely utóbbiak a puha szörme alapon pompásan festenek. Szörméről lévén szó, nem hagyhatjuk említés nélkül a hirmelimből és czobolyból készült apró lasakokat, melyek hivatala vannak helyettesíteni a bارسonyból és selyemből készített nyári táskákat. Aranyozott bronz-zárral csukódnak és vagy kézben visszük őket vékony lencz segítségével, vagy pedig kampóval az övbe akasztva viseljük.

CSARNOK.

Vaterloo.

Eckmann—Chatrián elbeszélése után fordította: ifjabb Móricz Pál.

Fogvaczogva bámultuk az angolokat, kik a nagy tábori tüzek körül kényelmesen melegedtek, miután a marhahus, palinka és dohány adagot élvezték. Magamba így gondolkodtam:

— No, ez sem lesz utolsó viaskodás, midőn mi szegény, ázott-fázott, éhes ördögök ezeket az önbizott embereket megtámadjuk, a kik bővében vannak ágyunak, lőszernek, a telt hassal melegedve pihennek, míg mi lucskos egér módjára vaczogunk a latyakos sárban.

Ezen látványtól egész éjszaka nem nyughattam és Buche is folyton zsörtölődött:

— Az esőt még kutyába sem vevém, hisz a zordidójárásból otthon is kivettem a részem, de legalább egy harapásnyi kenyerem, hagymám és sóm volna.

Rendkívül boszankodott, én hallgattam.

Éjszaka két és három óra között megállott az eső. Buche és én, hogy egymást melegeítsük, hatunkat összevetve feküdtünk le és végre is a nagy fáradság miatt elszenderedtünk.

Sohsem felejttem el azt a pillanatot, mikor hajnali öt óra felé felébredtem. A környékbeli falvakban hajnali misére harangoztak és a harangszó zugva szállott a hatalmas rónán. Mely fájdalomtól sajgult a szívem, midőn a letaposott vetések között heverő czimborákra és a borus szürke égre tekintettem.

A Planchenois tól Genappe-ig hangzó harangszó, melyre a Fricheimonti és Waterloo-i harangok feleltek vissza, Pfalzburgra emlékeztettek engemet. Mondám is magamban:

— Ma vasárnap van. Ma a békének és nyugalomnak napja van. Goulden ur már tegnap este kikészítette az ünnepi kabátját, a tiszta ingét a karosszék hátára. Most kél fel az ágyból és bizonyosan rólam gondolkozik... Már Katieza is ébred az éjszaka

szobánkban. Az ágyban ülve sir. És Grédi anyó is nyitogatja már a vierwindeni ház ablakait; majd az imádságos könyvét keresi elő és méri a misére.

Mintha csakugyan a danni, mittelbroni, bigelbergi harangok csengését hallottam volna. Ó micsoda szép, békés élet az!

Sirni szerettem volna! De perdült a dob és a tompa dobpörgés, ebben a borult időben, valami komoran hatott. A gyalogosoknak a dobosok verték a riadót, a lovasságnak a trombitások trombitáltak ébredőre. Feltápázkodtunk a vetésekből. Ez a három napos menetelés és harc, a rossz idő, az élelmezés hiánya felette lehangozta az embereket. Senkinek sem volt beszédes kedve, mint még Ligny-nél is, mindenki a maga sorsán töprengett,

(Folyt. köv.)

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy

== főüzletünket ==

Piacz-u. 26. szám alatt,

(Szikszay féle ház, a nagy tőzsde mellett)

megnyitottuk

ahol friss barna, fehér buza és különféle alaku, finom, tiszta rozskenyér a napnak minden szakában kapható.

István gözmalmi liszt és korpakaktár.

Egyben még megemlítjük, hogy elsőrangú forrásokból beszerzett hüvelyes termékeket is tartunk raktáron s a legmérsékeltbb arakon árusítjuk.

Megrendelések

a Békési prima kenyérre

a főüzletben eszközölhető.

Amidőn ígérjük, hogy legfőbb törekvésünk lesz a közönséget a legpontosabban kiszolgálni, kérjük azives pártfogásukat.

Tisztelettel

Békési prima házikenyér vezetősege.

Tóth Gyula
vaskereskedő DEBRECZEN,
Piacz- és Kossuth utca sarkán.

Ajánlja dus raktárát: vas, szerszám, épületvasalás, házi, kerti és konyha felszerelésekben.

Hatvan utca 2 ik szám alatti raktáramban nagyválaszték magyar és budveiszi gyártmányu porcellán kályhákban, valamint első minőségű vasbutorok, fürdőkádak, jég szekrények és fényezett fémárak.

Szolid kiszolgálás! Jutányos árak!

342/1902. v. v. **Másolat.**
Bizonyítvány.
 A helyben, Miklós utca 35. sz. a. működő „**Korondi Sándorné és Társa**” tulajdonát képező
„Békési Prima házikenyérsütőde”
 által forgalomba hozott és békési asszonyok által készített, külön e célra épített kemencékben sült háromféle kenyér, (u. m. rozskenyér, fehér és barna buza-kenyér) úgy gondos kidolgozásánál, mint jó anyagánál fogva kifogástalannak, egészségesnek és táplálónak minősítendő, mely semmiféle, az egészségre alkalmas anyagot nem tartalmaz.
 A sütődében tapasztalt rend és tisztaság mintaszerű.
 Debreczen, 1902. november hó 8-án.
 Debreczen szab. kir. város vegyész hivatala pecsétje: **Dr. Szalay Béla,**
 I. ker. orvos, a városi vegyész h. e. i. vezetője.

ZSEBKENDŐ

Szines szövött vászon zsebkendő	1 tuczat	1.50, 2.—, 2.50, 3.— frt
Színnyomatu	1	2.50, 3.—, 3.50, 4.—, 5.—
» női a jour »	1	3.50, 4.—, 5.—, 6.—, 7.—
» férfi a jour »	1	4.50, 5.—, 6.—, 7.—, 8.—
Szines szövött á jour vászon	1	3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.—
Angolszínnyomatu női batiszt	1	—, 1.50, 2.—, 2.50, 3.—
» férfi	1	2.—, 2.50, 3.—, 3.50, 4.—
Fehér női és férfi egy és több á jours vászon zsebkendő	1	3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 8.—
Gyermekek	1	—, 40,—, 80,—, 1.—, 1.50

Fehér szeptelen vászon zsebkendő 1 tuc. 2 frt és felj., minden árban
 Fehér és szines franczla különlegességek 10 frt és feljebb, minden árban. — Ha a zsebkendők a várakozásnak meg nem felelnének, szívesen kicseréltetnek.

Zsebkendő-különlegességek
 gyári raktára:
 Budapest, VI., Uj-utca 7.

Altalunk kifizetett főnyeremények

A m. kir
OSZTÁLYSORSJATEK
 november 20-án kezdődő HUZÁSARA
 postafordultával küldünk szét sorsjegyeket az I-ső osztályhoz:

$\frac{1}{8}$ á K. 1.50 $\frac{1}{4}$ á K. 3.— $\frac{1}{2}$ á K. 6.—   egész K. 12.—

Csakis nálunk kaphatók az annyira kedvelt
KIS SZAMOK:
 1-től 300-ig.

A születési évszámok 1801-től 1900-ig és más SZERENCSE SZAMOK.

Az összeget postautalványon kérjük:
FŐVÁROSI SORSJEGYIRODA
BOGDÁNY S.
 BUDAPEST, Sas-utca 23. I.
 Telefon 14—41.

602.000 kor. a 240-es számra.
 400.000 kor. a 1119-es számra.
 200.000 kor. a 25834-es számra.
 200.000 kor. a 46.006-os számra.
 100.000 kor. a 79.559-es számra.
 90.000 kor. a 2407-es számra.
 40.000, 30.000 és sok más nagyobb nyeremény.

Az elősmert jó minőségű női-ruha és costum

szövedeinkből
 női ruhák, costumök és felöltök

készítését saját varró-termünkben, a legújabb facon szerint felvállaljuk.

Bosznay J. és Társa
 divatáruhaza
 Debreczen, Kossuth utca 5.

Minden ruhát és bluzt vevő havonként új kiadásban megjelenő divatüzetet kap.

Boros Testvéreknél 10 kr. egy liter salon petroleum

divatos női ruhakelmék, selymek, téli kendők és velezek a versenyben létező legolcsóbb árakban. Maradékok féláron.

NEUMANN és WEISZ festék, zsiradék és petroleum gyári raktárában. Hatvan-utca 5.
 Bignió-ház.

A pozsonyi gazdasági kiállításon arany érdemmel kitüntetett:

Rimaszombati Conservgyár
 részvénytársaság

ajánlja mindenféle gyümölcs, főzelék, cukrozott gyümölcs, hus-conserv kiváló jöminőségű készítményeit, igen jutányos áron, ismét eladóknak megfelelő árengedménnyel.

Árjegyzéket kívánatra azonnal küld az Igazgatóság. 10-5

Eddig felülmulhatatlan!
Maager Vilmos-féle
 valódi tisztított
DORSCH máj olaj

törvényileg védett sárga csomagolásban üvegie 2 kor., fehér csomagolásban üvegie 3 kor

MAAGER VILMOSTÓL
BÉCSBEN.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltetik mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában az vér tisztítását el akarja érni. — Kapható a osztr. magy. monarchia legtöbb gyógyszer-tárában és gyógyszeráru kereskedésében.

Főraktár és főelarusítás az osztr. magyar monarchia részére:
Maager Vilmos Bécs,
 III/3, Heumarkt 3.
 Utánzások törvényileg tiltatnak

Csak akkor valódi, ha a háromszögű palack az itt levő szalaggal (vörös s fekete nyomás sárgapapíron) van elzárva.

WILHELM MAAGER'S
 DORSCH
Lebertran

Innen auf der Flasche muss stehen: Maager'sches Dorschlebertran in Schweden hergestellt von Maager & Co. auf Jütlands Erdenöl-Refinerie in Aabenraa.

Protocollirtes Verschlussstreifen.

18 3

Tudósítás!!

Zengevald Géza

rőfös- és rövidáru üzletéből

Helyben, a Bika szállodával szemben.

Mivel az üzletemben levő

összes méteres áruimmal

u. m.: Jó mosó Barchet, karton, zep-hir, atlasz-szaten, batist, posztó-szövet és gyapju-delin félekkel üzletem hely szüke miatt a jövőben foglalkozni nem akarok, mindezen elsoroltakat a mai naptól kezdve

feltűnő

vagyis saját áramban

bocsátom a t. vevőközönség rendelkezésére.

Kiváló tisztelettel

Zengevald Géza

a Bika szállodával szemben.

Felhívás!!

Van szerencsénk a n. é. közönség szives figyelmét arra felhívni, miszerint sziveskedjék a kenyérvétel alkalmával saját érdekében a rajta levő vignétáinkra, amelyek világosan

„Orosházi házikenyér“

nyomással vannak ellátva, különös figyelemmel lenni, mert csakis az ilyen vignétákkal ellátott kenyerek származnak a valódi orosházi házikenyér sütődénkből, a melyeket ez idő szerint még csak **Simonffy utca (bérház)** és **Piacz utca 79 sz.** alatt arositunk el.

Ezzel egyidejűleg jelentjük, hogy orosházi házikenyér sütődénk már teljesen üzemen van, a házhoz szállítást megkezdjük és előjegyzéseket mindenkor elfogadhatunk, s azokat pontosan teljesítjük.

Viszonteladók kerestetnek.

Teljes tisztelettel

Gémes Ferencz és Társa

Orosházi házikenyér sütőde.

Előleges értesítés!

Van szerencsém Debreczen sz. kir. város és vidéke nagyr-demü közönségével tudatni, hogy Debreczenben a főpiaczon az eddig is

Debreczen városához czimezett szállodát

az azzal kapcsolatos legjobb hírnévnek örvendő éttermet és sör-csarnokot N meth András urtól f. hó 15-én tulajdonomul átveszem és azt a jövőben a már ismert solid alapon vezetem.

Főtörekvésem leend, hogy azt a jóakarató bizalmat és pártfogást, melyet érdemes elődöm évek hosszú sora óta élvezett; **szállodai szobáim kifogástalansága, — éttermeimben előzékeny-séggel kiszolgált izletes ételek és a legtisztábban kezelt természet boraim,** valamint kőbányai Haagenmacherfele **ala Pilseni** sörömmel-személyem részére is kiérdemeljem.

Előleges értesítem tudomásul vételét kérve, ajánlom magamat a n. é. közönség szives pártfogásába.

Kiváló tisztelettel

HÖRL GYÖRGY.

Nagy árleszállítás.

A Bika szálloda alatt levő üzletünk bérlete lejárván, más megfelelő helyiség hiányában üzletünket felosztjuk s az összes raktáron levő

**üveg, porcellán, lámpa és diszműáru
cikkekét minden elfogadható áron
eladjuk.**

Nem állandó verseny árakkal hozakodunk elő, mert azzal eddig is kedveskedtünk t. vevőinknek, hanem helyzetünkből kifolyólag nyújtjuk ezen kedvező alkalmat a t. vevő közönségnek.

Bolti állványok és a teljes berendezés eladó!

6 személyes étkezéslet . . . . . 450 kr.
1 pár szines porcellán csésze —.18 kr.
1 kancsó 6 pohárral . . . . . —.75 kr.

stb.

ADLER és MEZEL.

**Téli ruhák
tisztítását**

kifogástalanul teljesíti

Hrabéczy Antal

kelmefestő és vegytisztító
intézete

Debreczen

Széchenyi utca 42.

Üzlethelyiség az utcára. 20-8